

BUDOWNICTWO	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-85
	Centralne ogrzewanie Grzejniki z kształtowników aluminiowych	8864-53/01
	Wymagania i badania	Zamiast BN-80/8864-53/00
		Grupa katalogowa 0724

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są grzejniki z kształtowników aluminiowych stosowane do centralnego ogrzewania w budownictwie mieszkaniowym przy użyciu wody o ciśnieniu do 0,8 MPa i temperaturze do 100°C.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Wielkości. W zależności od odległości między osiami otworów na złączki, rozróżnia się trzy wielkości grzejników, które podano w tabl. 1.

Tablica 1

Wielkość grzejnika	Odległość między osiami otworów na złączki H , mm
KA-300	300
KA-500	500
KA-1000	1000

Liczba członów montowanych w grzejniku wynosi 7, 10 lub 14.

Na żądanie zamawiającego dopuszcza się dostarczenie grzejników zmontowanych z innej liczby członów, lecz nie większej niż 14.

2.2. Gatunki. W zależności od jakości powierzchni członów, rozróżnia się dwa gatunki grzejników:

- I — gatunek pierwszy,
- II — gatunek drugi.

2.3. Przykład oznaczenia grzejnika wielkości KA-500 siedmioczłonowego, gatunku I:

GRZEJNIK KA-500×7-I BN-85/8864-53/01

3. WYMAGANIA

3.1. Materiał

3.1.1. Części metalowe grzejnika wykonuje się z półwyrobów ze stopu aluminium w gatunku PA38 wg PN-79/H-88026.

Postać, wymiary oraz stan półwyrobów — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Nazwa części grzejnika	Nazwa i wymiary półwyrobu	Postać	Stan	Numer normy przedmiotowej	Arkusz normy
			wg PN-71/H-01706			
1	2	3	4	5	6	7
1	Człony	kształtownik A4427	pp	tc	PN-84/H-93669	02
		rura $\varnothing 46,4^{+0,6} \times \varnothing 30,8^{-0,8}$	pp	tb	PN-81/H-74591	
		rura $\varnothing 46,4^{+0,2}_{-0,1} \times \varnothing 30,8^{-0,8^{1)}$	pc	tg	PN-85/H-74592	
2	Pokrywa	pręt $\neq 39,5^{+0,2}_{-0,6} \times 14,5^{-0,5}$	pp	—	PN-80/H-93667/00	03
3	Złączka	kształtownik A5343 $\varnothing 25^{-0,2} \times 6k$ $17,5^{+0,2}_{-0,1}$	pc	tc	PN-84/H-93669	04
4	Tulejka dystansowa	rura $\varnothing 34^{+0,2}_{-0,1} \times \varnothing 26,5^{+0,3}$	pc	tg	PN-85/H-74592	05
5	Korek	pręt 6 kąt $34^{+0,2}_{-0,1}$	pc	tl	PN-80/H-93667/00	06
		pręt 6 kąt $36_{-1,0}$	pp	tb		
6	Złączka redukcyjna	pręt 6 kąt $36_{-1,0}$	pp	tb	PN-80/H-93667/00	07
7	Wieszak	pręt $\neq 3 \times 35$	pp	—	PN-80/H-93667/00	09

¹⁾ Rurę $\varnothing 46,4^{+0,2}_{-0,1} \times \varnothing 30,8^{-0,8}$ stosuje się na element członu wykonywany metodą obróbki na automatach.

²⁾ Pręt 6 kąt $34^{+0,2}_{-0,1}$ stosuje się na korki wykonywane na automatach.

Zgłoszona przez Zakłady Metali Lekkich KĘTY
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Metali Nieżelaznych dnia 28 sierpnia 1985 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1986 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 2/1986 poz. 5)

3.1.2. Uszczelki wykonuje się z płyty azbestowo-kaukuczukowej zbrojonej POLONIT S-1000 wg PN-79/M-11022/09, o grubości $1,5 \div 2$ mm, o wymiarach wg BN-85/8864-53/08 ark. 08.

3.2. Powierzchnia

3.2.1. Powierzchnia metalowych części grzejnika obrabionych mechanicznie, oznaczona na rysunkach wg BN-85/8864-53/02÷07, powinna odpowiadać klasom dokładności wg PN-73/M-04251.

Powierzchnia metalowych części grzejnika nie obrabionych mechanicznie powinna odpowiadać wymaganiom wg norm przedmiotowych — tabl. 2, kol. 6.

Przed montażem grzejnika, jego metalowe części i wieszaki (oprócz złączek) powinny być pokryte bezbarwną elektrolityczną powłoką ochronną Al/An10u lub barwną powłoką Al/An10bru wg PN-80/H-97023.

3.2.2. Powierzchnia grzejników powinna być czysta i gładka. Na powierzchni członów dopuszcza się drobne wady powstałe podczas pokrywania ich powłoką ochronną oraz podczas montażu — wg tabl. 3.

Tablica 3

Lp.	Rodzaj wady	Dopuszczalna ilość wad na powierzchni członu grzejnika	
		gatunek I	gatunek II
1	Uszkodzenia powierzchni i krawędzi w postaci rys i skałeczeń o wielkości nie przekraczającej 2 mm^2	5	10

cd. tabl. 3

Lp.	Rodzaj wady	Dopuszczalna ilość wad na powierzchni członu grzejnika	
		gatunek I	gatunek II
2	Zagięcia żeber o strzałce ugięcia $1 \div 3$ mm w stosunku do płaszczyzny wyjściowej	1	3
3	Drobne plamy, smugi i zacieki na zewnętrznej powierzchni członu	5	10

3.3. Wymiary

3.3.1. Wymiary grzejników — wg rys. 1 oraz tabl. 4 i 5.

Tablica 4

Wielkość grzejnika	H	H_{2max}
	mm	
KA-300	$300 \pm 0,4$	370
KA-500	$500 \pm 0,4$	570
KA-1000	$1000 \pm 0,6$	1070

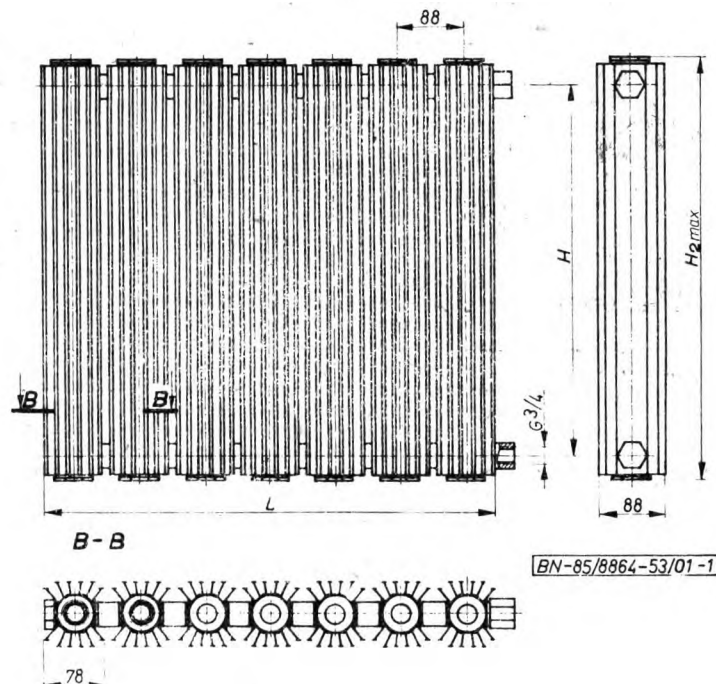
Grzejniki KA-300 i KA-1000 dostarcza się po uzgodnieniu z wytwórcą.

Tablica 5

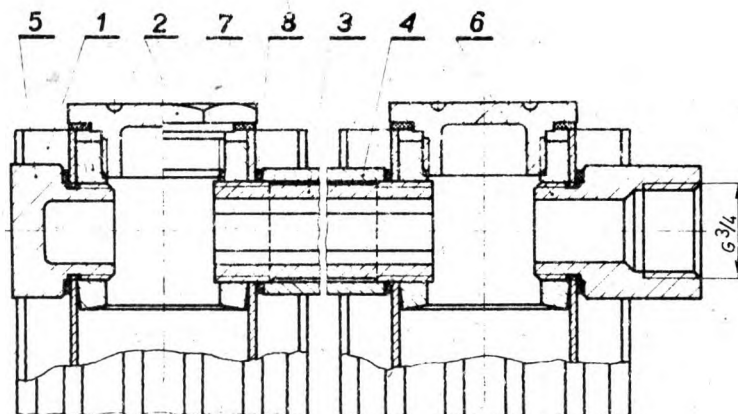
Liczba członów	Długość grzejnika L , mm
7	600
10	850
14	1200

3.3.2. Wymiary części metalowych grzejnika oraz uszczeltek — wg ark. 02 ÷ 09.

3.4. Budowa grzejnika — wg rys. 2.

Rys. 1

BN-85/8864-53/01-2

Rys. 2

1 — człon — ark. 02, 2 — pokrywa — ark. 03, 3 — złączka — ark. 04, 4 — tulejka dystansowa — ark. 05, 5 — korek — ark. 06, 6 — złączka redukcyjna — ark. 07, 7 — uszczelka — ark. 08, 8 — uszczelka — ark. 08

W skład grzejnika wchodzi człon wg ark. 02, połączone ze sobą złączkami wg ark. 04 i tulejkami dystansowymi wg ark. 05, z nałożonymi uszczelkami wg ark. 08 rys. 1.

Otwory w pierwszym członie grzejnika zamknięte są za pomocą korków wg ark. 06. Do połączenia grzejnika z siecią zasilającą służą złączki redukcyjne wg ark. 07 wkręcone w ostatni człon grzejnika.

Człony z dołu i z góry zamknięte są pokrywami wg ark. 03, z nałożonymi uszczelkami — wg ark. 08 rys. 2.

Do zawieszania grzejników w pomieszczeniach zaleca się stosować wieszaki wg ark. 09.

3.5. Szczelność grzejników. Grzejniki powinny być szczelne. W czasie trwania próby szczelności nie mogą wystąpić widoczne przecieki wody, ani spadek ciśnienia na manometrze kontrolnym.

3.6. Cechowanie. Na pokrywie górnej pierwszego członu grzejnika powinny być naniesione trwale co najmniej następujące dane:

- znak wytwórcy,
- cecha stopu aluminium PA38,
- numer zezwolenia o dopuszczeniu do obrotu,
- gatunek grzejnika.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Grzejniki i części pakuje się w worki polietylenowe i kartony. Dopuszcza się, zamiast kartonów, inny sposób pakowania zabezpieczający grzejniki przed uszkodzeniem.

Do każdego opakowania grzejnika należy dołączyć kartę informacyjną zawierającą co najmniej:

- nazwę i adres wytwórcy,
- oznaczenie grzejnika lub nazwę części,
- cenę,
- znak DKJ,
- numer zezwolenia o dopuszczeniu grzejników do obrotu,
- dopuszczalną liczbę warstw składowania grzejników,
- instrukcję instalowania.

Do każdego opakowania części należy dołączyć przycisk zawierającą co najmniej:

- nazwę i adres wytwórcy,
- nazwę części,
- cenę,
- znak DKJ.

Ponadto na opakowaniu grzejników należy umieścić znaki transportowe — OSTROŻNIE, KRUCHE!, GÓRA, NIE PRZEWRACAĆ wg PN-85/O-79252.

4.2. Przechowywanie. Grzejniki i części należy przechowywać w pomieszczeniach suchych, czystych i wolnych od aktywnych chemicznie par i gazów.

Dopuszczalna liczba warstw składowania grzejników — 15.

4.3. Transport. Grzejniki i części należy przewozić krytymi środkami transportu. Grzejniki w kartonach lub w innych opakowaniach w czasie transportu powinny być tak ustawione i zabezpieczone, aby w czasie ruchu środka transportu nie następowało przemieszczanie się grzejników powodujące ich uszkodzenie.

5. BADANIA

5.1. Partia. Partię stanowią grzejniki jednej wielkości, ilości członów i gatunku lub części grzejników jednego rodzaju.

Ilości grzejników i części w partii nie ogranicza się.
5.2. Rodzaje badań, pobieranie próbek, opis badań i ocena wyników badań — wg tabl. 6.

5.3. Zaświadczenie o jakości. Na żądanie zamawiającego do każdej partii grzejników lub części należy dołączyć zaświadczenie o jakości zawierające co najmniej:

- nazwę i adres wytwórcy,
- nazwę wyrobu z podaniem wielkości,
- gatunek,
- maksymalne ciśnienie robocze grzejników,
- datę wystawienia zaświadczenia.

Dla pokryw, złączek, tulejek dystansowych, korków, złączek redukcyjnych i uszczelek — tylko dane wg poz. a), b) i c).

Tablica 6

Lp.	Rodzaje badań	Pobieranie próbek	Opis badań	Ocena wyników badań																																								
1	2	3	4	5																																								
1	Sprawdzenie powierzchni części metalowych grzejnika (3.2.1)	a) sposób pobierania próbek — losowo na ślepo wg PN-83/N-03010 b) poziom kontroli — II ogólny wg PN-79/N-03021, tabl. 1 c) wadliwość dopuszczalna $w_2 = 2,5\%$ d) plan badania dla kontroli jednostopniowej wg tablicy <table border="1" data-bbox="387 738 1022 1096"> <thead> <tr> <th>Liczność partii</th> <th>Liczność próbki</th> <th>Liczba kwalifikująca</th> <th>Liczba dyskwalifikująca</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">sztuk</td> </tr> <tr> <td>do 50</td> <td>5</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>51 ÷ 150</td> <td>20</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>151 ÷ 280</td> <td>32</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>281 ÷ 500</td> <td>50</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>501 ÷ 1200</td> <td>80</td> <td>5</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>1201 ÷ 3200</td> <td>125</td> <td>7</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>3201 ÷ 10 000</td> <td>200</td> <td>10</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>10 001 ÷ 35 000</td> <td>315</td> <td>14</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table>	Liczność partii	Liczność próbki	Liczba kwalifikująca	Liczba dyskwalifikująca	sztuk				do 50	5	0	1	51 ÷ 150	20	1	2	151 ÷ 280	32	2	3	281 ÷ 500	50	3	4	501 ÷ 1200	80	5	6	1201 ÷ 3200	125	7	8	3201 ÷ 10 000	200	10	11	10 001 ÷ 35 000	315	14	15	nie uzbrojonym okiem lub za pomocą przyrządów umożliwiających wymaganą dokładność	jeżeli liczba części metalowych grzejnika niezgodnych z wymaganiami 3.2.1 lub 3.3.2 oraz uszczelek niezgodnych z 3.3.2 przekracza liczbę kwalifikującą, partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy
Liczność partii	Liczność próbki	Liczba kwalifikująca	Liczba dyskwalifikująca																																									
sztuk																																												
do 50	5	0	1																																									
51 ÷ 150	20	1	2																																									
151 ÷ 280	32	2	3																																									
281 ÷ 500	50	3	4																																									
501 ÷ 1200	80	5	6																																									
1201 ÷ 3200	125	7	8																																									
3201 ÷ 10 000	200	10	11																																									
10 001 ÷ 35 000	315	14	15																																									
2	Sprawdzenie wymiarów części metalowych grzejnika oraz uszczelek (3.3.2)	e) wybór i stosowanie planów badania dla kontroli obostrzonej i ulgowej oraz warunki przejścia wg PN-79/N-03021	za pomocą przyrządów pomiarowych lub szablonów umożliwiających wymaganą dokładność; sprawdzeniu podlegają wymiary tolerowane																																									
3	Sprawdzenie powierzchni grzejników (3.2.2)	wszystkie grzejniki z partii	ogłędziny nie uzbrojonym okiem	grzejniki nie odpowiadające wymaganiam 3.2.2 należy uznać za niezgodne z wymaganiami normy																																								
4	Sprawdzenie szczelności (3.5)	wszystkie grzejniki z partii	wodą o temperaturze do 40°C pod ciśnieniem 12 MPa, w czasie nie krótszym niż 1,5 min	grzejniki nie odpowiadające wymaganiam 3.5 należy uznać za niezgodne z wymaganiami normy																																								

K O N I E C

Informacje dodatkowe

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Metali Lekkich KĘTY, Kęty.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-80/8864-53/00÷08

- określono maksymalną ilość członów w grzejniku,
- zmieniono wymiar i zaokrąglono tolerancję kształtownika A5343,
- wyeliminowano pokrywę wykonywaną metodą obróbki skrawaniem,
- skreślono tabl. 4, w której dopuszczono możliwość wystąpienia członów w gat. II w grzejniku I gatunku,
- określono długość grzejnika 7-, 10- i 14-członowego,
- zamiast wymagań dotyczących montażu grzejników, wprowadzono wymagania dotyczące budowy grzejnika,
- zaktualizowano rysunek budowy grzejnika,
- skreślono punkt dotyczący mocy cieplnej przenosząc go do Informacji dodatkowych.

i) określono sposób pakowania, przechowywania i transportu części grzejnika,

- ujęto w tablicę badania jakości grzejnika i jego elementów,
- zmieniono tolerancje wysokości członu,
- zmieniono konstrukcję pokrywy,
- zmieniono konstrukcję korka,
- zmieniono tolerancję złączki redukcyjnej,
- zmieniono wymiary uszczelek.

3. Orientacyjna masa grzejników — wg tabl. I-1.

Tablica I-1

Wielkość grzejnika	Liczba członów	Orientacyjna masa grzejnika, kg		
		7	10	14
KA-300		11	16	22
KA-500		13	18	26
KA-1000		21	30	42

4. Moc cieplna członu w kW — wg tabl. I-2.

Współczynnik przeliczeniowy 1 kW = 1,9762 Umk.

Tablica I-2

Wielkość członu	Moc cieplna członu
300	0,121
500	0,159
1000	0,297

5. Normy związane

- PN-71/H-01706 Metale nieżelazne. Postacie i stany obróbki cieplnej i umocnienia. Nazwy i oznaczenia
- PN-81/H-74591 Aluminium i stopy aluminium. Rury wyciskane
- PN-85/H-74592 Aluminium i stopy aluminium. Rury ciągnięte
- PN-79/H-88026 Stopy aluminium do przeróbki plastycznej. Gatunki
- PN-80/H-93667/00 Aluminium i stopy aluminium. Pręty. Ogólne wymagania i badania
- PN-84/H-93669 Aluminium i stopy aluminium. Kształtowniki
- PN-80/H-97023 Ochrona przed korozją. Anodowe powłoki tlenkowe na aluminium
- PN-73/M-04251 Struktura geometryczna powierzchni. Chropowatość powierzchni. Określenia podstawowe i parametry
- PN-79/M-11022/09 Wyroby azbestowo-kauczukowe. Płyty uszczelniające typu It. POLONIT S-1000
- PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbek
- PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania
- PN-85/O-79252 Opakowania transportowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe
- BN-85/8864-53/02 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Człony
- BN-85/8864-53/03 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Pokrywy
- BN-85/8864-53/04 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Złączka
- BN-85/8864-53/05 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Tulejka dystansowa
- BN-85/8864-53/06 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Korek
- BN-85/8864-53/07 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Złączka redukcyjna
- BN-85/8864-53/08 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Uszczelki
- BN-85/8864-53/09 Centralne ogrzewanie. Grzejniki z kształtowników aluminiowych. Wieszak

6. Wykaz arkuszy normy. Arkusze wchodzące w skład normy wymieniono w p. 5.

7. Symbol wg SWW — 0589-29.

8. Autorzy projektu normy — mgr inż. K. Brzuska, inż. E. Gugulski — Zakłady Metali Lekkich KĘTY, Kęty.

przez Dyrektora Instytutu Metali Nieżelaznych

4. **BN-89/8864-53/01 Ogrzewnictwo. Grzejniki z kształtowników ze stopu aluminium**
0353

zmiana 1
89.05.12

1. W punkcie **3.6d)**, zamiast: nr zezwolenia na stosowanie w budownictwie, powinno być: znak atestu energetycznego.

2. W punkcie **4.1** skreśla się podp. e), a kolejność następnych podpunktów zmienia się następująco: f) na: e) oraz g) na: f).

(Biuletyn PKNMiJ nr 2/90 poz. 15)